

dinsdag 26 april 2022

Hebzucht. Over de normalisering van een ondeugd. dr. Jeroen Linssen, sociaal en politiek filosoof

In de lezing gaat Jeroen Linssen in op de wijze waarop de filosofen in de afgelopen duizend jaar de passie van de hebzucht hebben bejegend. Aan de ene kant wordt hebzucht gezien als de wortel van al het kwaad. Aan de andere kant wordt hebzucht, vanaf de zeventiende eeuw, positiever benaderd. Hebzucht zou immers ook gunstige effecten bewerkstelligen. Linssen zal ten eerste laten zien dat deze tweeslachtige houding zowel nu als in een ver verleden aan de orde is. Ten tweede zal hij ingaan op de hedendaagse filosofisch-ethische kritiek op de hebzucht. Hij zal betogen dat die kritiek getuigt van een zekere naïviteit. Immers is hebzucht niet een bijna vanzelfsprekend element geworden in de huidige ondernemersmaatschappij?

dinsdag 31 mei 2022

Lang leve het leven: een opwekkende moraal voor de 21ste eeuw. drs. Jan Warndorff, filosoof

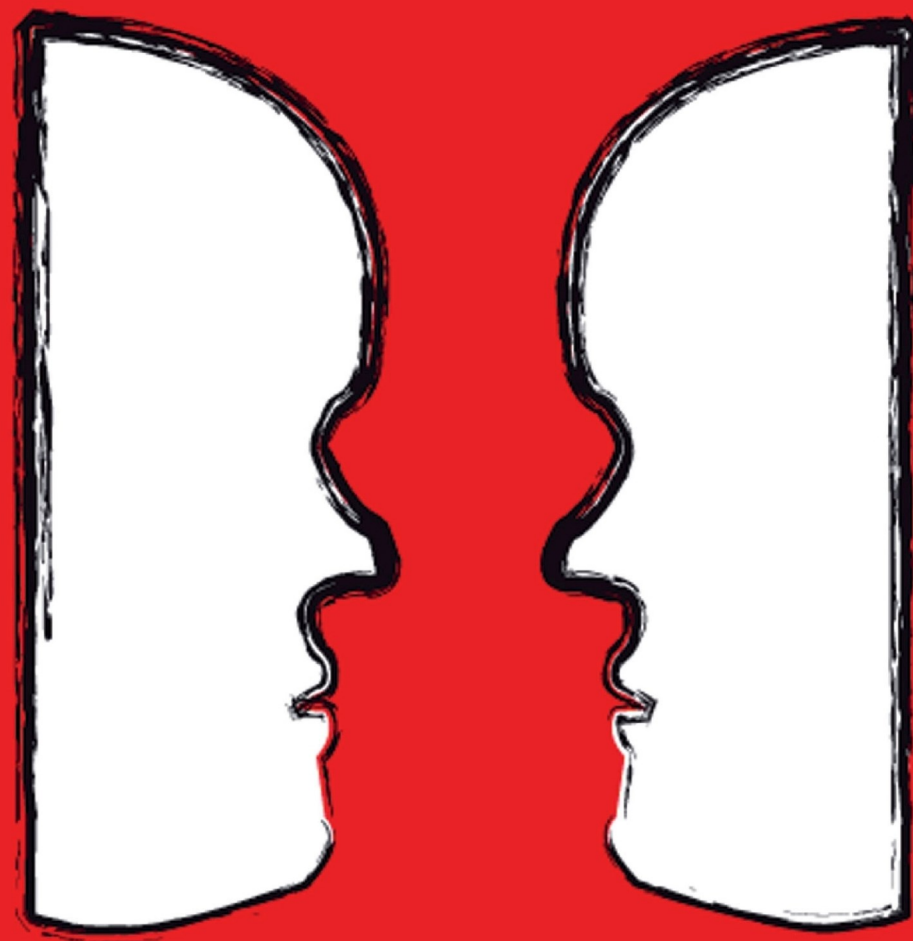
Sinds de oude Grieken stellen wij onszelf voor als het wezen dat kan begrijpen. Vanaf "zoon logikon" via "animal rationale" tot "homo sapiens" wordt het kenmerkende van de mens steeds gezocht in het intellect. Dat geeft ons niet alleen een identiteit, maar ook een missie, namelijk om alles te begrijpen. Daar zijn wij inmiddels al meer dan 2500 jaar mee bezig, en hoewel sommigen menen dat we er al bijna zijn, kun je ook stellen dat we eigenlijk niets zijn opgeschoten.

Wat is de werkelijkheid nou eigenlijk – ook nadat je deze tot op subatomair niveau in kaart hebt gebracht? En waarom is er überhaupt iets en niet veeleer niets? Op het vlak van de elementaire vragen, zijn en blijven wij fundamenteel onwetend.

In zijn boek "*Geen idee*" neemt Jan Warndorff dat als uitgangspunt. En dat biedt een verfrissend nieuw begin. In plaats van steeds de werkelijkheid te willen begrijpen, kunnen en mogen we ons voluit wijden aan het streven er zo goed mogelijk van te houden. Dat is zeker in de 21ste eeuw van groot en dringend belang, zowel voor het samenleven van verschillende mensen en culturen in het mondiale dorp, als voor onze verhouding tot de planeet aarde. Juist het vermogen om je belangeloos te verdiepen in andere wezens, en om de wereld te waarderen en ervoor te zorgen als een doel en waarde op zich, is misschien wel het belangrijkste wat de mens van de overige dieren onderscheidt. Aldus biedt deze lezing een vernieuwende visie op mens-zijn als de "homo amore", met een bevrijdende en opwekkende moraal voor deze tijd. Inspiratiebronnen zijn het boeddhisme, Teilhard de Chardin, De Saint-Exupéry's "*De Kleine Prins*", en vooral de Spaanse levensfilosoof José Ortega y Gasset.

www.filosofischcafehoogeveen.nl

Filosofisch Café Hoogeveen

Programma voorjaar 2022

www.filosofischcafehoogeveen.nl

DENK mee
&
PRAAT mee

U bent van harte uitgenodigd om elke laatste dinsdag van de maand uw geest te scherpen tijdens inleidingen over interessante filosofische onderwerpen, waarbij er gelegenheid is van gedachten te wisselen.

Plaats:

Bibliotheek Hoogeveen (Willemskade 27)

Tijd:

Inloop: 19:00—19:30 uur

Aanvang: 19:30 uur

Entrée:

€ 8,00 (incl. koffie/thee)

Meer informatie vindt u op

www.filosofischcafehoogeveen.nl en kunt u per email

aanvragen via info@filosofischcafehoogeveen.nl

Werkgroep Filosofisch Café Hoogeveen

Jan Hendriks

Klaas Reenders

Hans Haasjes

Alex van der Haar

Anneke Tllessens

Ernst Kuntz

dinsdag 25 januari 2022

Tijd als kwetsbaarheid in de filosofie van Levinas.

dr. Jan Keij, filosoof

Filosofen en natuurkundigen denken al millennia na over het verschijnsel "tijd", maar raakten nooit tot de kern. Door "tijd" te typeren als kwetsbaarheid en sterfelijkheid slaagde de Franse denker Levinas daar wel in. Hij maakt duidelijk dat tijd naast lijden ook al het schone, alle vreugde, affectie en bovenal ethiek mogelijk maakt. Hiermee valt alles in onze werkelijkheid op zijn plaats.

Levinas toont dit aan door te argumenteren vanuit de alledaagse ervaring. Dit maakt zijn mooie, revolutionaire denken over tijd zo herkenbaar en realistisch. In *Tijd als kwetsbaarheid* legt filosoof Jan Keij Levinas' tijdconcept op heldere en aangrijpende wijze uit. Hij put daarbij uit de filosofie, de natuurkunde en de wereldliteratuur. Keij laat zien dat de mens tijd is: wij zijn gemaakt van tijd. Dat geeft het leven pas waarde. Wees daarom blij dat het leven tijd(elijk) is.

www.filosofischcafehoogeveen.nl

dinsdag 22 februari 2022

Een onfeilbare behoefte aan sympathie.

drs. Ronald Hünneken, filosoof

In zijn geschriften over evolutie probeert Charles Darwin antwoord te geven op een vraag, die de filosoof Thomas Hobbes twee eeuwen eerder had gesteld: In de natuur is het leven "solitary, poor, nasty, brutish and short", een strijd van allen tegen allen. Dus waarom zouden mensen zich dan netjes gedragen? Waarom gedragen ze zich niet als beesten? Het antwoord van Darwin op deze vraag was verrassend elegant: Mensen gedragen zich niet ethisch omdat ze empathisch zijn (zoals Frans de Waal betoogt), sympathiek, emotioneel intelligent of wijs. Nee, mensen gedragen zich ethisch omdat ze *door anderen sympathiek gevonden willen worden*. Daarmee toonde Darwin aan dat ethisch én onethisch gedrag dezelfde oorsprong hebben, namelijk de sociale context waarin mensen zich bevinden.

In deze lezing zal dieper op de theorie van Darwin worden ingegaan, en op de gevolgen die zijn theorie heeft voor de wijze waarop maatschappelijke en ethische vraagstukken moeten worden onderzocht.

>>> ALLE LEZINGEN IN DEZE FOLDER ZIJN ONDER HET VOORBEHOUD VAN DE CORONAMAATREGELEN, DIE GELDEN OP HET MOMENT VAN DE LEZING!. <<<

dinsdag 29 maart 2022

Een filosofisch gesprek met Hannah Arendt.

prof.dr. Laurens ten Kate, filosoof en theoloog

De joods-Amerikaanse filosofe Hannah Arendt (1906-1975) is enorm in de aandacht, omdat zij een heel andere visie op de samenleving en de politiek heeft ontworpen dan die van het neoliberale denken dat thans zo dominant is. Het neoliberalisme is niet alleen een economisch systeem, maar gaat uit van een diep geworteld modern mensbeeld, dat in de "culturele genen" van ons allemaal zit. Dat mensbeeld werd al verwoord door de filosofen van de Verlichting, zoals Hobbes, Locke en Rousseau, maar wordt pas echt omarmd door het humanisme dat zich in de 19de eeuw gaat organiseren, vaak tegenover de kerken.

Laurens ten Kate leidt u in Arendt's werk in en laat zien hoe zij een nieuw begrip van vrijheid formuleert, dat haaks staat op de vrije markt. We zullen nadenken en discussiëren over Arendt's uitnodiging aan ons om anders in de wereld te staan.

www.filosofischcafehoogeveen.nl